BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO	CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Số: 552 /QĐ-BGDĐT	Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
	Hà Nội, ngày 23 tháng 02 năm 2022

QUYẾT ĐỊNH
Phê duyệt tài liệu giáo dục địa phương lớp 1 sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông của tỉnh Tây Ninh

BỘ TRƯỞNG BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Căn cứ Luật Giáo dục ngày 14 tháng 6 năm 2019;

Căn cứ Nghị định số 69/2017/NĐ-CP ngày 25 tháng 5 năm 2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu của Bộ Giáo dục và Đào tạo;

Căn cứ Thông tư số 33/2020/TT-BGDĐT ngày 15 tháng 9 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định việc thẩm định tài liệu giáo dục địa phương;

Căn cứ Công văn số 4087/UBND-KGVX ngày 17 tháng 11 năm 2021 của Ủy ban nhân dân tỉnh Tây Ninh về việc phê duyệt tài liệu giáo dục địa phương lớp 1;

Căn cứ Biên bản kiểm tra ngày 20 tháng 9 năm 2021 của Hội đồng tư vấn phê duyệt tài liệu giáo dục địa phương lớp 1 tỉnh Tây Ninh;

Theo đề nghị của Vụ trưởng Vụ Giáo dục Tiểu học.

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Phê duyệt kèm theo Quyết định này Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Tây Ninh - Lớp 1 sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông.

Điều 2. Quyết định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký.

Ủy ban nhân dân tỉnh Tây Ninh chịu trách nhiệm về chất lượng và hiệu quả sử dụng tài liệu được phê duyệt tại Điều 1 trong quá trình triển khai thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Điều 3. Chánh Văn phòng, Vụ trưởng Vụ Giáo dục Tiểu học, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Tây Ninh, Thủ trưởng các đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

Nơi nhận:	**KT. BỘ TRƯỞNG**
- Như Điều 3;	**THỨ TRƯỞNG**
- Ban Tuyên giáo Trung ương;	
- Văn phòng Quốc hội;	
- Văn phòng Chủ tịch nước;	
- Thủ tướng Chính phủ;	
- Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam;	
- Văn phòng Chính phủ;	
- Ủy ban VHGD của Quốc hội;	
- Bộ trưởng (để báo cáo);	
- Các Thứ trưởng (để p/h chỉ đạo);	
- Lưu: VT, Vụ GDTH.	**Nguyễn Hữu Độ**

BẢN TRÌNH KÝ

UỶ BAN NHÂN DÂN TỈNH TÂY NINH
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG
TỈNH
TÂY NINH

LỚP 1

BẢN MẪU
Tháng 11 - 2021

Chủ tịch HĐTĐ

Nguyễn Văn Phước

Phạm Ngọc Hải

Nguyễn Hoàng Chương

Lê Hồng Cường

Trương Hoàng Thanh Thảo

Trần Thị Kim Nhung

Nguyễn Thị Hiền

UỶ BAN NHÂN DÂN TỈNH TÂY NINH
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

NGUYỄN VĂN PHƯỚC – TRẦN THỊ KIM NHUNG (đồng Tổng Chủ biên)
LÊ HOÀNG CƯƠNG – NGUYỄN THỊ HIỂN (đồng Chủ biên)
NGUYỄN HOÀNG CHƯƠNG – TRƯƠNG HOÀNG THANH THẢO
NGUYỄN THANH TUYỀN – HÀ THỊ NGA

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG
TỈNH
TÂY NINH

1

Lời nói đầu

Các em học sinh thân mến!

Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Tây Ninh lớp 1 sẽ đồng hành cùng các em khám phá, trải nghiệm vẻ đẹp thiên nhiên trù phú cùng các giá trị văn hoá truyền thống và hiện đại của quê hương Tây Ninh.

Tài liệu được biên soạn để đáp ứng Nội dung giáo dục địa phương của Chương trình giáo dục phổ thông 2018, gồm 6 chủ đề:

Chủ đề 1: Tây Ninh – Quê hương em

Chủ đề 2: Huỳnh Công Giản – Người có công trấn giữ vùng đất Tây Ninh

Chủ đề 3: Nghề đan lát ở thị xã Hoà Thành

Chủ đề 4: Bánh tráng phơi sương Trảng Bàng

Chủ đề 5: Di tích Lịch sử văn hoá – Danh thắng và du lịch núi Bà Đen

Chủ đề 6: Một số dân tộc sinh sống ở tỉnh Tây Ninh

Mỗi chủ đề được thiết kế thành các hoạt động học tập gồm: Khởi động – Khám phá – Luyện tập – Vân dụng, giúp các em hoạt động, phát triển các phẩm chất và năng lực của mình.

Chúc các em có một khởi đầu thật hứng khởi và những trải nghiệm thú vị cùng *Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Tây Ninh lớp 1*.

CÁC TÁC GIẢ

CÁC KÍ HIỆU DÙNG TRONG TÀI LIỆU

 Khởi động	Tạo hứng thú và tâm thế sẵn sàng vào bài học, chủ đề mới cho học sinh.
 Khám phá	Các em cùng bạn quan sát, thảo luận để tìm tòi, phát hiện và chiếm lĩnh kiến thức mới.
 Luyện tập	Thông qua kiến thức bản thân, học sinh giải quyết các vấn đề, tình huống phù hợp để củng cố kiến thức, dần hình thành kĩ năng.
 Vận dụng	Học sinh có cách ứng xử phù hợp và sáng tạo tình huống cụ thể để hình thành phẩm chất, năng lực cần thiết cho bản thân.

MỤC LỤC

Trang

Lời nói đầu 2

Hướng dẫn sử dụng tài liệu 3

Chủ đề 1:

Tây Ninh – Quê hương em 5

Chủ đề 2:

Huỳnh Công Giản – Người có công trấn giữ vùng đất Tây Ninh 11

Chủ đề 3:

Nghề đan lát ở thị xã Hoà Thành 17

Chủ đề 4:

Bánh tráng phơi sương Trảng Bàng 27

Chủ đề 5:

Di tích Lịch sử văn hoá – Danh thắng và du lịch núi Bà Đen 31

Chủ đề 6:

Một số dân tộc sinh sống ở tỉnh Tây Ninh 37

Giải thích thuật ngữ 43

Chủ đề 1

TÂY NINH QUÊ HƯƠNG EM

Thành phố Tây Ninh
(Ảnh: Huỳnh Đông)

Khởi động

Hãy kể tên các địa danh hoặc cảnh đẹp của tỉnh Tây Ninh được nhắc đến trong bài hát hoặc đoạn phim.

Khám phá Giới thiệu về quê hương em

– Quan sát các hình dưới đây, em hãy chỉ và nói tên các địa danh thuộc huyện, thị xã, thành phố nào của tỉnh Tây Ninh?

– Nơi em đang sống thuộc thành phố, thị xã hay huyện nào của tỉnh Tây Ninh?

Trung tâm thành phố Tây Ninh
(Ảnh: Thanh Nhàn)

Toà thánh Cao Đài
Tây Ninh, thị xã Hoà Thành
(Ảnh: Thành Nhân)

Cửa khẩu quốc tế
Mộc Bài, huyện Bến Cầu
(Ảnh: Thanh Mỹ)

Núi Bà Đen,
thành phố Tây Ninh
(Ảnh: Thành Nhân)

5

Hồ Dầu Tiếng nằm trên địa phận ba tỉnh
Tây Ninh, Bình Phước và Bình Dương
(Ảnh: Thành Nhân)

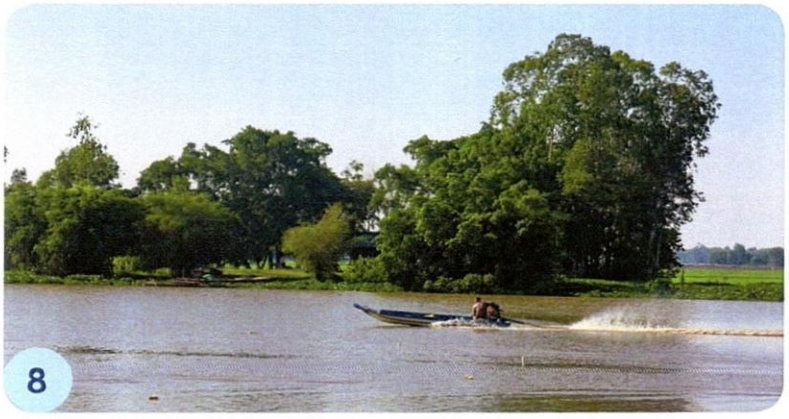
6

Tháp cổ Bình Thạnh,
thị xã Trảng Bàng
(Ảnh: Thành Nhân)

7

Cây Vên Vên trên 215 tuổi (được công nhận là cây Di sản Việt Nam), vườn quốc gia Lò Gò – Xa Mát, huyện Tân Biên
(Ảnh: Thành Nhân)

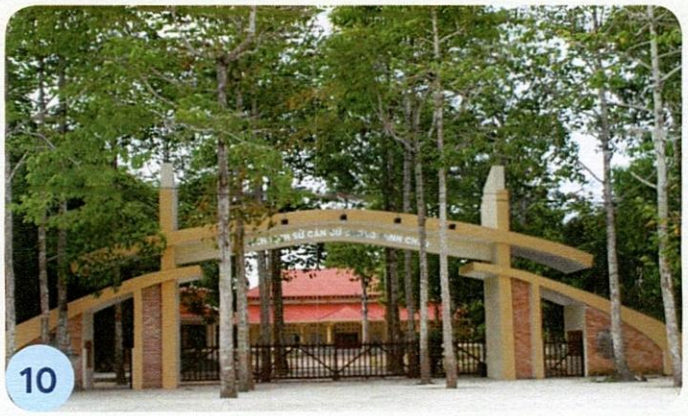
8

Sông Vàm Cỏ Đông, đoạn chảy qua huyện Châu Thành
(Ảnh: Xuân Uyên)

9

Tượng đài chiến thắng Gian-xơn Xi-ti (Junction City), huyện Tân Châu
(Ảnh: Xuân Uyên)

Di tích lịch sử căn cứ Dương Minh Châu, huyện Dương Minh Châu
(Ảnh: Xuân Uyên)

Vườn cao su, huyện Gò Dầu
(Ảnh: Xuân Uyên)

Luyện tập

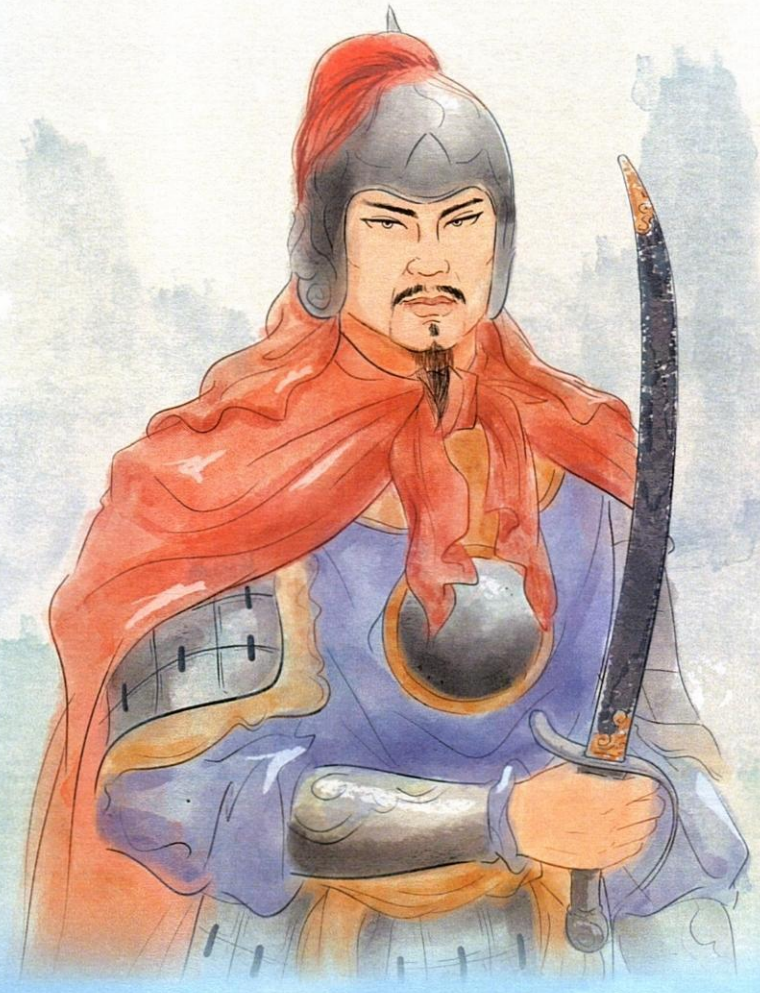
1. Em hãy giới thiệu với các bạn tên địa điểm khác mà em biết.
2. Kể tên các cảnh đẹp khác của Tây Ninh mà em biết.

Vận dụng

1. Chia sẻ niềm tự hào của bản thân về một cảnh đẹp mà em yêu thích ở địa phương.
2. Cùng ba, mẹ đi thăm một cảnh đẹp của quê hương Tây Ninh và kể cho các bạn nghe về cảnh đẹp ấy nhé!

Chủ đề 2

HUỲNH CÔNG GIẢN – NGƯỜI CÓ CÔNG TRẤN GIỮ VÙNG ĐẤT TÂY NINH

Chân dung ông Huỳnh Công Giản

Khởi động

Cho học sinh xem đoạn phim về Lễ Kỳ Yên Quan lớn Trà Vong Huỳnh Công Giản.

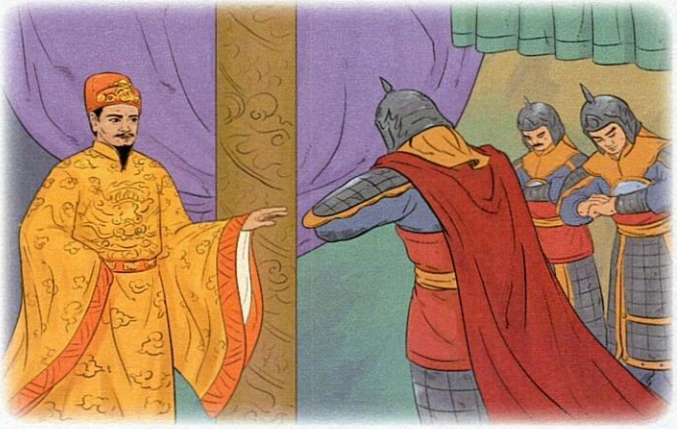
Em hãy cho biết nhân vật nào được nhắc đến trong đoạn phim.

Khám phá

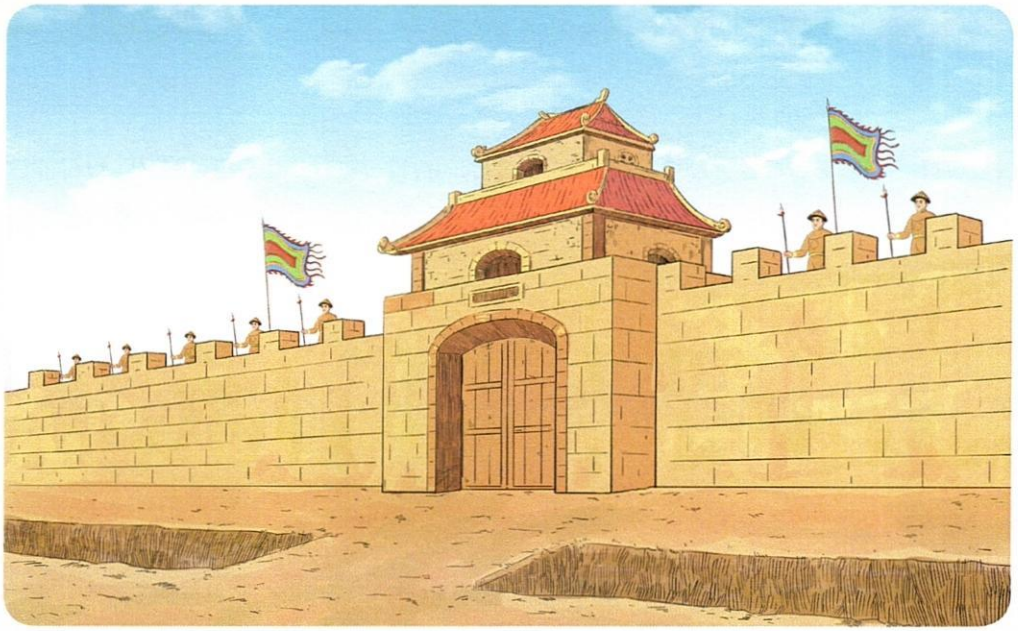
Hoạt động 1 Nghe kể chuyện về ông Huỳnh Công Giản

Huỳnh Công Giản có công lao gì đối với vùng đất Tây Ninh?

Ba anh em đại thần Huỳnh Công Giản được Chúa Nguyễn cử vào trấn giữ vùng đất Tây Ninh.

Huỳnh Công Giản đến xã Trà Vong, khai hoang và thành lập ba ấp Tân Lập, Tân Hội và Tân Hiệp. Ông đã cho xây thành Trà Vong kiên cố nhằm chống giặc, bảo vệ bờ cõi.

Bọn giặc tràn sang tấn công và bao vây thành Trà Vong. Huỳnh Công Giản đã chiến đấu dũng cảm và hi sinh.

Hoạt động 2

Tìm hiểu những việc người dân Tây Ninh đã làm để ghi nhớ công ơn của Huỳnh Công Giản

Quan sát các hình dưới đây, em hãy cho biết người dân tỉnh Tây Ninh đã làm gì để tưởng nhớ đến công ơn của Huỳnh Công Giản?

Để tưởng nhớ đến công ơn của Huỳnh Công Giản, người dân tỉnh Tây Ninh đã suy tôn ông là Quan lớn Trà Vong.

1

Đền thờ Quan lớn Trà Vong Huỳnh Công Giản, xã Trà Vong, huyện Tân Biên

2

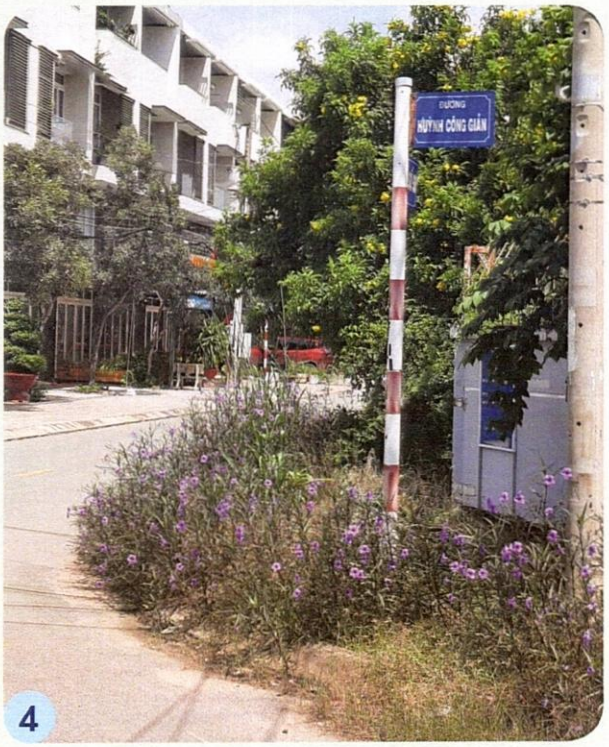
Lăng mộ Huỳnh Công Giản

(Ảnh: Xuân Nhàn)

Lễ Kỳ Yên Quan lớn Trà Vong Huỳnh Công Giản
(Ảnh: Nguyễn Cảnh)

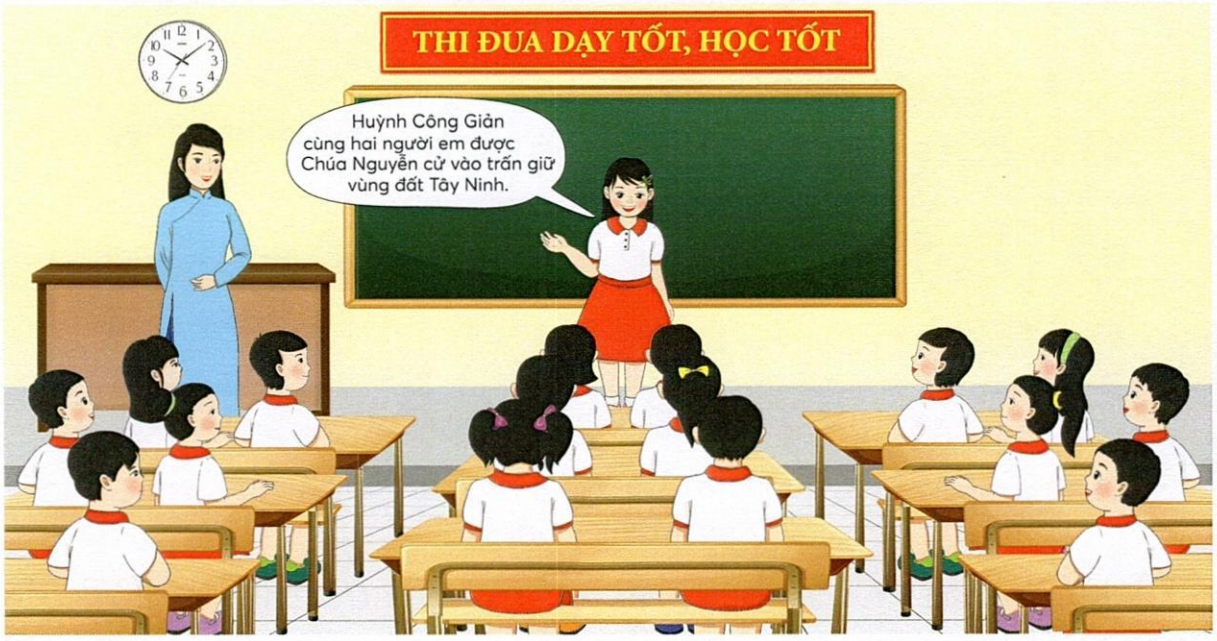
Lễ Kỳ Yên là lễ cầu bình an, cầu cho mưa thuận gió hoà, quốc thái dân an và tưởng niệm tri ân đối với bậc tiền nhân mở cõi cho đất nước.

Đường Huỳnh Công Giản nằm trên địa bàn Phường 3 và Phường 4 của tỉnh Tây Ninh
(Ảnh: Thanh Thế)

Luyện tập

1. Kể lại câu chuyện về Huỳnh Công Giản.

2. Nêu một số việc người dân tỉnh Tây Ninh đã làm để tưởng nhớ công ơn của Huỳnh Công Giản.

Vận dụng

1. Hãy cùng ba, mẹ hoặc thầy, cô giáo đi thăm khu lăng mộ của Huỳnh Công Giản nhé.

2. Kể thêm tên một nhân vật lịch sử khác ở địa phương em.

Chủ đề 3

NGHỀ ĐAN LÁT Ở THỊ XÃ HOÀ THÀNH

Một số sản phẩm đan lát
(Ảnh: Thành Nhân)

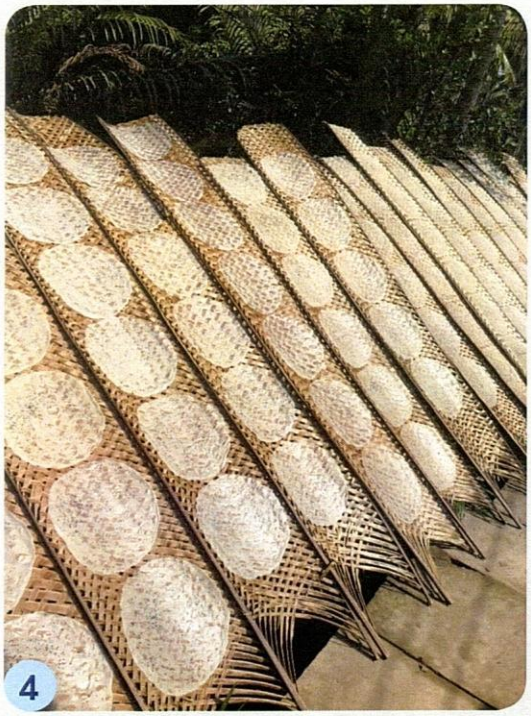
Khởi động

Quan sát hình, nêu tên cây hoặc vật dụng có trong hình mà em biết.

1

2

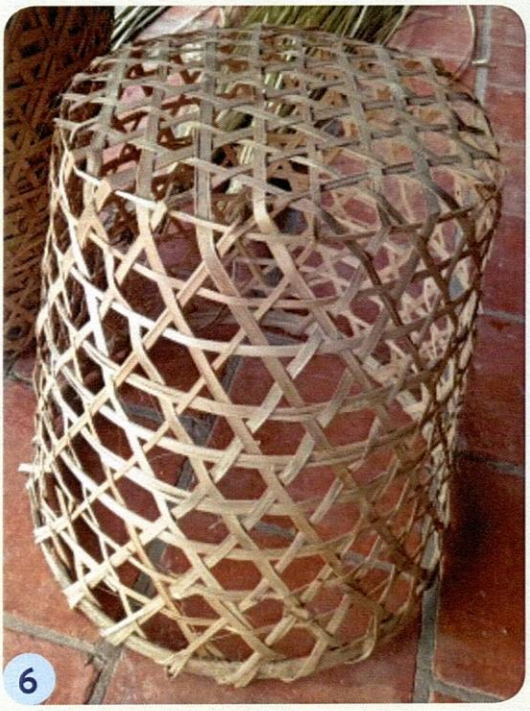

3

4

5

6

Khám phá

Hoạt động 1 Tìm hiểu một số nguyên liệu và sản phẩm của nghề đan lát tại thị xã Hoà Thành

Người dân thị xã Hoà Thành đã dùng nguyên liệu gì để đan lát?

1a Khóm trúc

1b Trúc đã tỉa cành

1c Nan trúc

2a

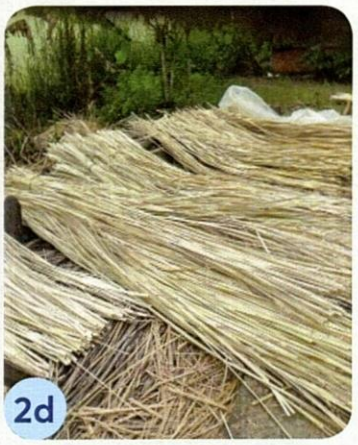
Khóm tre

2b

2c

2d

Nan tre

Trúc, tre là các loại cây có thân dẻo và bền, dễ chẻ nhỏ, dễ vót sợi làm thành nan để đan lát.

Kể tên các sản phẩm nổi bật từ nghề đan lát của thị xã Hoà Thành.

3

Cần xé

4

Vỉ phơi bánh tráng

(Ảnh: Hồng Phấn)

Nghề đan lát ở thị xã Hoà Thành nổi bật nhất là đan cần xé và vỉ phơi bánh tráng.

Ngoài ra, một số địa phương khác cũng có hộ gia đình làm nghề đan lát như huyện Dương Minh Châu, thành phố Tây Ninh,...

Hoạt động 2 Các bước cơ bản để làm ra chiếc cần xé

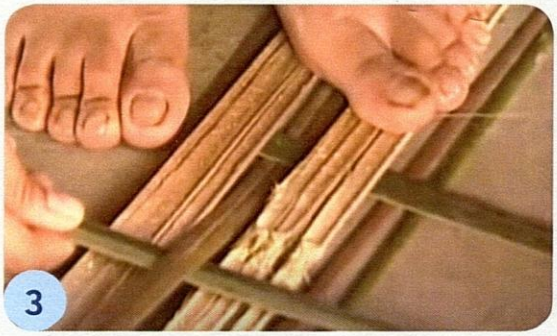
Quan sát hình, nêu các bước cơ bản để làm ra chiếc cần xé.

Chẻ trúc làm nan

Vót nan, loại bỏ các đốt

Gầy mê

Đan

Bẻ léo

Vấn miệng

7

Ghim đáy

8

Quấn quai

9

Cần xé

Luyện tập

1. Các loại cây nào thường được sử dụng để đan lát ở thị xã Hoà Thành? Vì sao?

2. Em hãy sắp xếp đúng thứ tự các bước cơ bản để người thợ làm ra chiếc cần xé.

a Quấn quai

b Ghim đáy

c Đan

d Chẻ trúc làm nan

? → ? → ? → ?

Vận dụng

1. Theo em, nên chọn sử dụng loại cần xé nào sau đây sẽ tốt hơn cho môi trường?

1

2

2. Cùng thầy, cô hoặc người thân đi tham quan một làng nghề đan lát ở thị xã Hoà Thành. Em hãy chia sẻ cho các bạn về chuyến tham quan đó.

Chủ đề 4

BÁNH TRÁNG PHƠI SƯƠNG TRẢNG BÀNG

Bánh tráng phơi sương Trảng Bàng
(Ảnh: Thái Nam)

Khởi động

Kể tên các loại bánh làm từ bột gạo mà em biết.

Khám phá

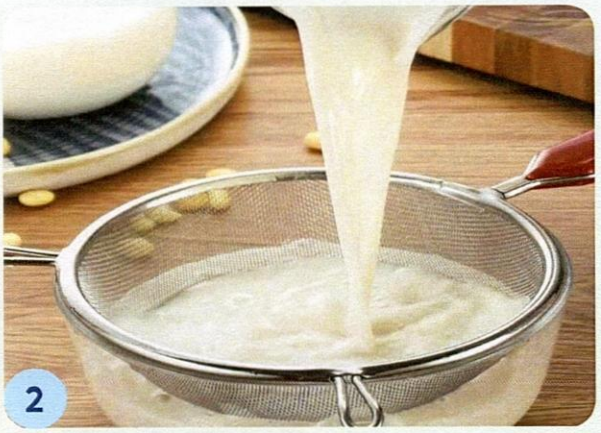
Hoạt động 1 Khám phá các bước làm bánh tráng phơi sương

Hãy kể tên các bước làm bánh tráng phơi sương Trảng Bàng.

1

Chuẩn bị bột gạo

2

Lọc bột gạo

(Ảnh: Trọng Tuấn)

3

Tráng bánh

4

Phơi bánh tráng

(Ảnh: Thiên Hương)

5 Nướng bánh tráng

6 Phơi sương lại bánh đã nướng

(Ảnh: Thiên Hương)

Hoạt động 2 Tìm hiểu món bánh tráng phơi sương cuốn thịt

– Thành phần chính của món bánh tráng phơi sương cuốn thịt là gì?

– Em hãy kể tên các loại rau ăn kèm với món bánh tráng phơi sương cuốn thịt.

Bánh tráng phơi sương cuốn thịt
(Ảnh: Thiên Hương)

– Là món ăn quen thuộc của người dân tỉnh Tây Ninh.

– Thành phần chính của món ăn là bánh tráng phơi sương, thịt luộc, các loại rau ăn kèm và nước chấm.

– Các loại rau ăn kèm với bánh tráng phơi sương cuốn thịt

1 Rau nhái

2 Rau quế vị

3 Lá cóc

4 Lá hẹ

5 Lá xoài

6 Rau sống các loại

(Ảnh: Thiên Hương)

Ngoài món bánh tráng phơi sương cuốn thịt, còn có một số món bánh tráng khác như bánh tráng muối ớt, bánh tráng me, bánh tráng dẻo tôm, bánh tráng chuối nướng tỉnh Tây Ninh.

Luyện tập

1. Kể tên một số loại bánh tráng ở tỉnh Tây Ninh mà em biết.

2. Hãy chia sẻ cho các bạn những điều em biết về món bánh tráng phơi sương cuốn thịt.

Vận dụng

Em hãy cùng ba mẹ thưởng thức món bánh tráng phơi sương cuốn thịt và cho biết em thích nhất thành phần nào trong món ăn này.

Chủ đề 5

DI TÍCH LỊCH SỬ VĂN HOÁ – DANH THẮNG VÀ DU LỊCH NÚI BÀ ĐEN

Cổng vào khu Di tích Lịch sử văn hoá – Danh thắng và du lịch núi Bà Đen
(Ảnh: Thành Nhân)

Khởi động

Học sinh xem một đoạn phim về Di tích Lịch sử văn hoá – Danh thắng và du lịch núi Bà Đen.

Qua đoạn phim trên, em biết gì về di tích này?

Khám phá

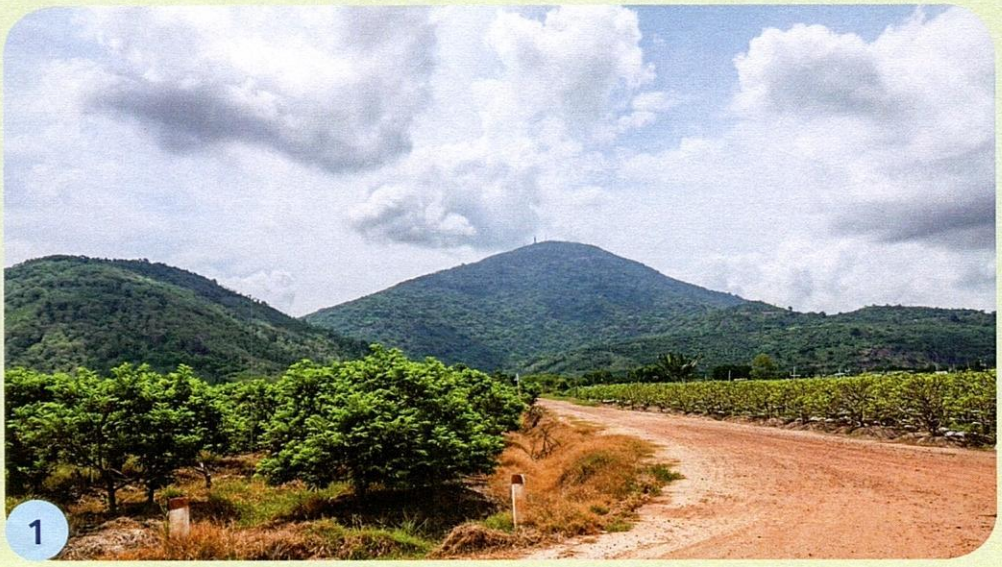
Hoạt động 1 Khám phá núi Bà Đen

– Hãy kể tên ba ngọn núi trong hệ thống núi Bà Đen.

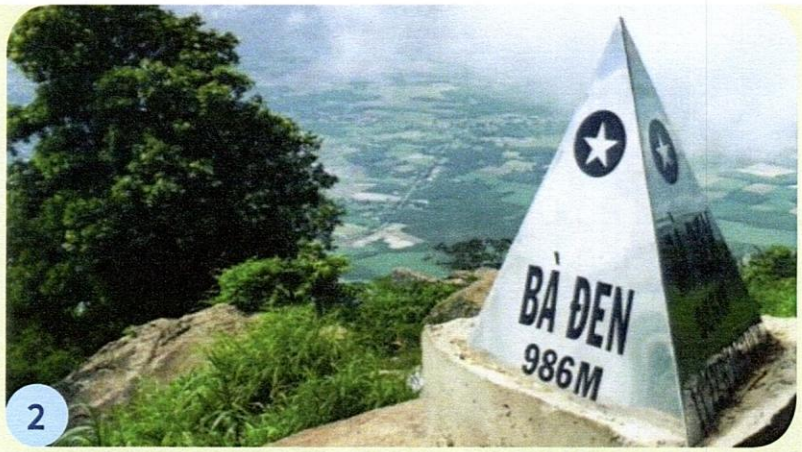
– Điểm đặc biệt của núi Bà Đen là gì?

Trong hệ thống di tích núi Bà Đen gồm ba ngọn núi liền kề. Theo hình 1 dưới đây, vị trí các núi là:

- Núi Bà là ngọn núi nằm ở giữa.
- Núi Phụng là ngọn núi nằm ở bên trái.
- Núi Heo là ngọn núi nằm ở bên phải.

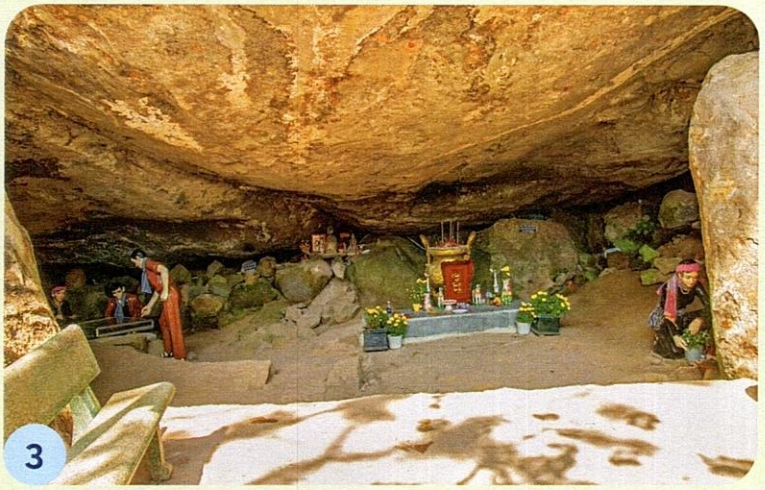

Núi Bà Đen nằm ở thành phố Tây Ninh
(Ảnh: Thành Nhân)

2

Núi Bà Đen là ngọn núi cao nhất Nam Bộ
(Ảnh: Thanh Nhàn)

3

Trên núi còn nhiều hang động tự nhiên
(Ảnh: Thành Nhân)

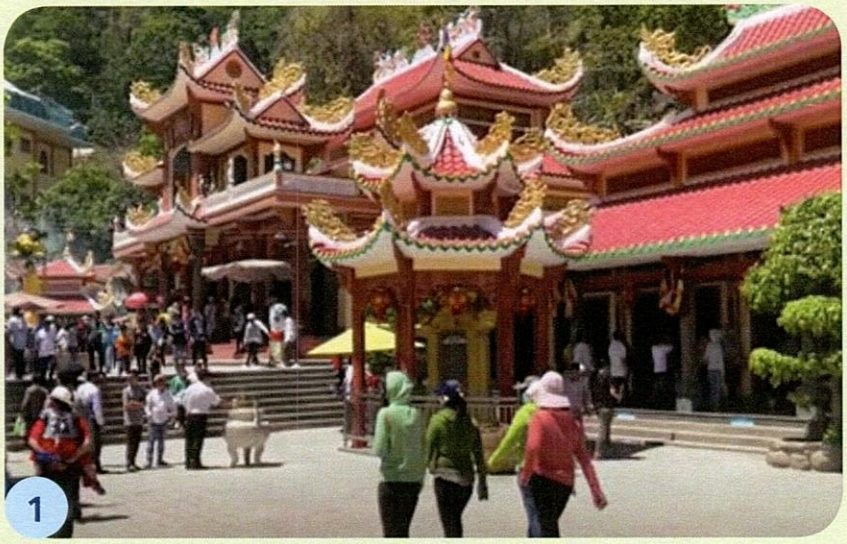
4

Lên núi bằng cáp treo
(Ảnh: Thành Nhân)

Hoạt động 2 Tìm hiểu Di tích Lịch sử văn hoá – Danh thắng và du lịch núi Bà Đen

– Hãy kể tên các công trình ở Di tích Lịch sử văn hoá – Danh thắng và du lịch núi Bà Đen.

– Hằng năm, tại khu di tích thường tổ chức lễ hội gì?

1

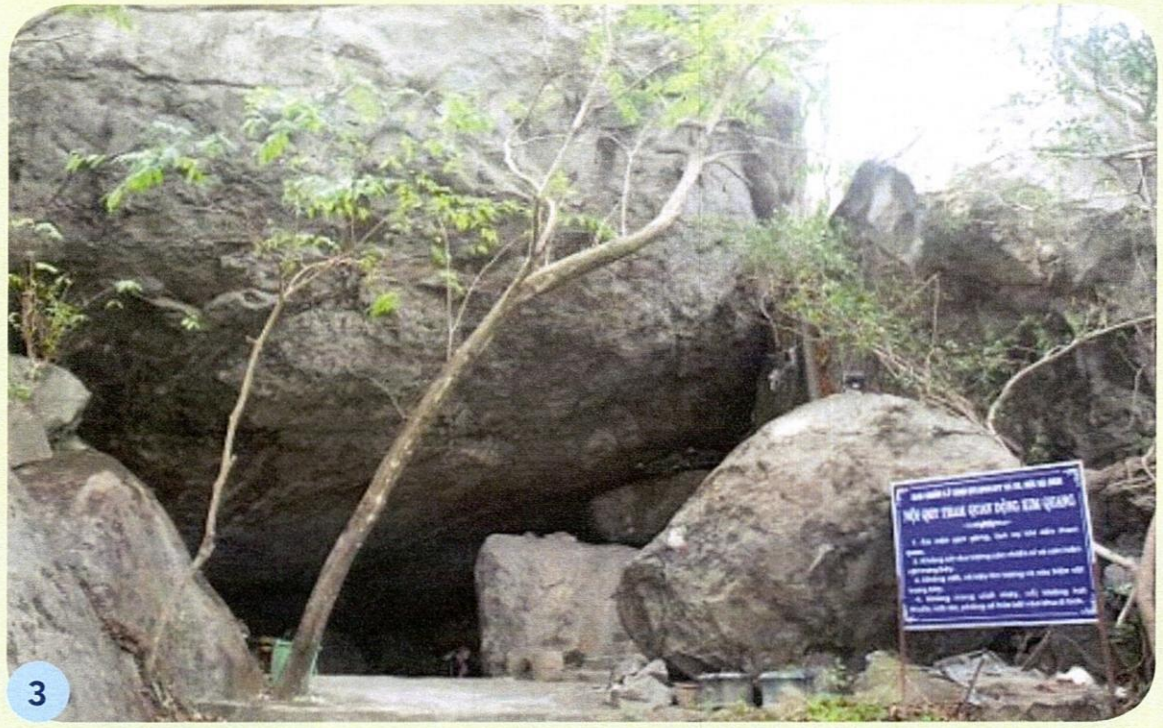
Chùa trên núi Bà Đen

2

Tượng đài dũng sĩ núi Bà Đen

(Ảnh: Thành Nhân)

3

Động Kim Quang

4

Lễ Vía bà Linh Sơn Thánh Mẫu

(Ảnh: Linh Thảo)

Luyện tập

1. Dựa vào gợi ý dưới đây, em hãy giới thiệu núi Bà Đen.
   - Núi Bà Đen nằm ở đâu?
   - Có mấy ngọn núi liền kề?
   - Trên núi có những gì?

2. Kể tên một số điểm tham quan có trên núi Bà Đen mà em biết.

Vận dụng

1. Em hãy chọn những việc nên và không nên làm khi đến các khu di tích lịch sử – văn hoá.
   - Vẽ lên tường.
   - Chạy nhảy, leo trèo.
   - Không xả rác bừa bãi.
   - Giữ gìn trật tự.
   - Theo sự hướng dẫn của thầy, cô giáo hoặc người lớn đi cùng.

2. Chia sẻ với các bạn về một di tích lịch sử – văn hoá ở địa phương mà em biết.

Chủ đề 6

MỘT SỐ DÂN TỘC SINH SỐNG Ở TỈNH TÂY NINH

Một số dân tộc sinh sống tại tỉnh Tây Ninh
(Ảnh: Hồng Phấn)

Khởi động

Xem hình ảnh và cho biết trang phục hay lễ hội đó là của dân tộc ở tỉnh Tây Ninh?

Một số điệu múa của các dân tộc Chăm và Khmer
(Ảnh: Hồng Phấn)

Khám phá Tìm hiểu các dân tộc ở tỉnh Tây Ninh

Kể tên các dân tộc đang sinh sống ở tỉnh Tây Ninh.

Cùng quan sát trang phục và lễ hội của một số dân tộc tại tỉnh Tây Ninh.

Tây Ninh là nơi sinh sống của các dân tộc anh em như: Kinh, Khmer, Chăm, Hoa,...

1

2

Dân tộc Kinh tại tỉnh Tây Ninh *(Ảnh: Thành Nhân)*

Dân tộc Khmer tại tỉnh Tây Ninh
(Ảnh: Thành Nhân)

Dân tộc Chăm tại tỉnh Tây Ninh
(Ảnh: Thành Nhân)

Dân tộc Hoa tại tỉnh Tây Ninh
(Ảnh: Thành Nhân)

Luyện tập

Gọi tên các dân tộc trong những hình dưới đây.

(Ảnh: Thành Nhân)

Vận dụng

1. Chia sẻ về dân tộc của em.

2. Kể tên các dân tộc ở nơi em sống.

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

THUẬT NGỮ, KHÁI NIỆM	GIẢI THÍCH
Bẻ léo	Cài giữ các nan tre đã đan cho chắc chắn, không rời ra khi sử dụng.
Cần xé	Đồ đựng hàng hoá làm bằng mây, tre, miệng rộng, đáy sâu.
Cây Di sản	Là những cây thân gỗ, đa phần là cây cổ thụ, có từ lâu đời và có giá trị lớn về văn hoá, giáo dục, lịch sử, xã hội, sinh thái, du lịch... được pháp luật cũng như cộng đồng công nhận và bảo vệ.
Cót ruột	Là những sản phẩm được tạo ra từ việc đan các nan tre nhỏ (loại cật hoặc ruột tre).
Cửa khẩu	Là nơi ra vào, trao đổi hàng hoá giữa nước này với nước khác.
Danh thắng (viết tắt của danh lam thắng cảnh)	Dùng để chỉ nơi có cảnh quan thiên nhiên tươi đẹp hoặc địa điểm có sự kết hợp giữa cảnh quan thiên nhiên với công trình kiến trúc có giá trị lịch sử, thẩm mĩ, khoa học.
Dũng sĩ	Là những con người gan dạ, dám đương đầu với nỗi sợ hãi, đau đớn, nguy hiểm.
Đại thần	Các quan lớn trong triều đình thời phong kiến.
Gầy mê	Sắp xếp những nan đầu tiên với nhau theo một lệ lối riêng để tạo thành đường nét căn bản của sản phẩm.
Truyền thống	Đức tính, tập quán, tư tưởng, lối sống,... được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.

Chịu trách nhiệm xuất bản

Chịu trách nhiệm nội dung

Tổ chức và chịu trách nhiệm bản thảo

Biên tập nội dung:

Thiết kế bìa:

Thiết kế sách:

Minh hoạ:

Sửa bản in:

Chế bản: CÔNG TY CỔ PHẦN DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC GIA ĐỊNH

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG TỈNH TÂY NINH – LỚP 1

Mã số:

In.....bản, (QĐ in số....) Khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in:.....

Cơ sở in:.....

Số ĐKXB:

Số QĐXB:..... ngày .... tháng.... năm 20 ...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ....năm 20....

Mã số ISBN:

